

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 142 јуни 2011

Ропотаруови против Бугарија - 5335/05

Пресуда 21.6.2011 [Секција IV]

Член 14

Дискриминација

Барање според кое странци без постојан престој треба да плаќаат училишни такси за средно образование: *повреда*

Факти – Според Националниот закон за образование од 1991 година само државјани на Бугарија и одредени категории странци имаат право на бесплатно основно и средно образование. Апликантите биле две деца на училишна возраст со руско државјанство, кои во со својата мајка живееле во Бугарија. Во односното време, само мајката имала дозвола за постојан престој иако апликантите имале право да живеат во Бугарија како членови на нејзиното семејство. Во нивната апликација до Европскиот суд, апликантите се пожалиле на дискриминација затоа што им било побарано да платат училишна такса (од 800 ЕУР за едниот и 2.600 ЕУР за другиот) за да го продолжат средното образование во Бугарија, за разлика од бугарските државјани и од странците со дозвола за постојан престој.

Право – Член 14 од Конвенцијата во врска со член 2 од Протоколот бр.1

(а) **Применливост** – Пристап до образовните институции кои постојат во даден период претставува неразделив дел од правото утврдено во првата реченица од член 2 од Протоколот бр. 1. Апликантите се запишале и посетувале средни училишта кои биле основани и управувани од страна на државата Бугарија, но подоцна заради нивното државјанство, од нив било побарано да платат училишна такса за да можат да го продолжат средното образование. Според тоа, жалбата спаѓа во опсегот на член 2 од Протоколот бр. 1, и применлив е член 14 од Конвенцијата.

(б) **Мериторност** – Со оглед дека од апликантите било побарано да платат училишна такса исклучиво поради нивното државјанство и имигрантски статус, очигледно е дека тие биле третирани понеповолно од други лица во релевантно слична состојба врз основа на лична карактеристика. Според тоа, Судот мораше да утврди дали постои објективно и основано оправдување за таа разлика во третманот.

Една држава може да има легитимни причини за ограничување на јавните услуги кои имаат недостиг од ресурси (како што се социјални програми, јавни надоместоци и здравствена заштита) за краткотрајните и илегалните имигранти кои, по правило, не придонесуваат за финансирање на истите. Иако до одреден степен слични аргументи можат да се применат и на полето на образованието, тие не можат да се транспонираат тука без квалификација. Иако се прифаќа дека образованието е активност која е сложена за организирање и скапа за водење, и дека државата мора да воспостави рамнотежа меѓу образовните потреби на оние што се под нејзина надлежност и нејзиниот ограничен капацитет да ги задоволи тие потреби, Судот не смее да го превиди фактот дека, за разлика од другите јавни услуги, образованието е право кое ужива директна заштита со Конвенцијата. Тоа е и мошне посебен вид јавна услуга, која не само што е од директна корист за оние кои ја користат, туку има и пошироки општествени функции и е неопходна за унапредување на човековите права.

Маргината на дискрециона проценка на државите во овој домен се зголемува со нивото на образование, обратно пропорционално на значењето на тоа образование за оние на кои се однесува и за општеството воопшто. Така, на универзитетско ниво, кое до сега останува изборно за повеќемината, се чини дека повисоките такси за странците – и всушност, повисоките такси воопшто – се вообичаени и можат, во сегашните околности, да се сметаат за сосема оправдани. Спротивното важи за основното образование, кое дава основна писменост и основи на математиката – како и интеграција во општеството и први искуства за него – и кое во многу држави е задолжително. Средното образование, кое е предмет на разгледување во случајот на апликантите, спаѓа меѓу овие два екстрема. Меѓутоа, во услови кога сè повеќе држави се движат кон, како што се опишува, општество „базирано на знаење“, средното образование има сè поголема улога во успешниот личен развој и во општествената и професионалната интеграција на засегнатите лица. Всушност, во едно современо општество, поседувањето само основни знаења и вештини претставува пречка за успешен личен и професионален развој и ги спречува засегнатите лица да се приспособат кон своето опкружување, со далекусежни последици за нивната општествена и економска благосостојба. Овие размислувања беа во прилог на тоа Судот да спроведе построго испитување при процената на сразмерноста на мерката која влијаела на апликантите.

Апликантите не биле во позиција на лица кои дошле во државата незаконски и потоа поднеле барање за користење на јавни услуги, вклучувајќи и бесплатно образование. Дури и без дозвола за постојан престој, властите немале никаков материјален приговор на нивното останување во Бугарија или каква било сериозна намера да ги депортираат. Според тоа, прашањата кои се однесуваат на потребата да се прекине или да се смени текот на илегалната имиграција, очигледно, не важат за предметот на апликантите. Меѓутоа, бугарските власти не земале предвид ниту еден од овие фактори. Всушност, законодавството не нуди никаква можност за барање изземање од плаќање училишни такси. Според тоа, во конкретните околности на случајот, барањето од апликантите да платат такса за нивното средно образование на сметка на нивното државјанство и имиграциски статус не е оправдано.

Заклучок: повреда (едногласно).

Член 41: 2.000 ЕУР во однос на нематеријално обештетување.

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.